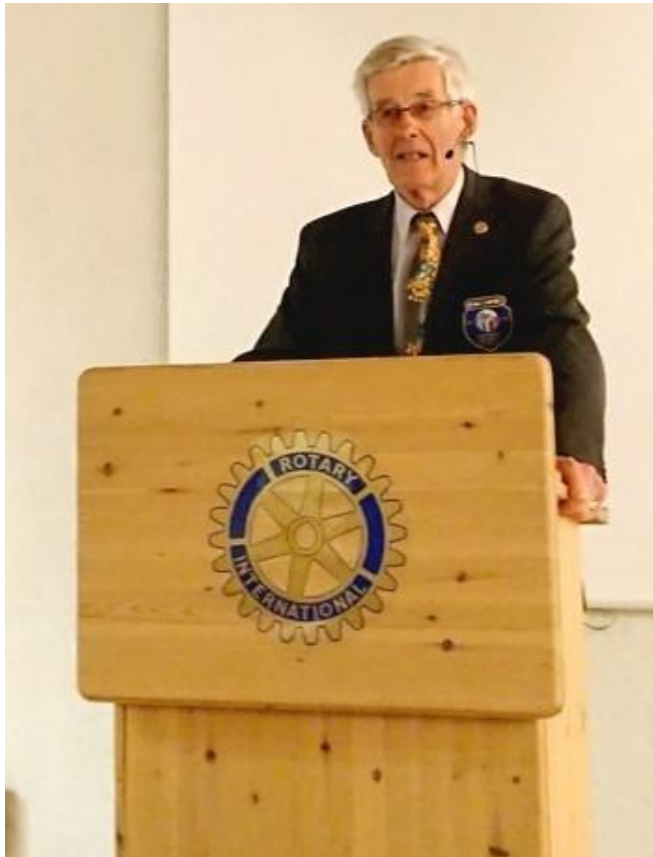

Møte den 18. des

Wictor Sandvold hadde kveldens program, hvor han reflekterte over året som guvernør i Distrikt 2305.

Han begynte med å takke klubben for ”opp-backing” og for de opplevelser og muligheter guvernøråret har gitt han gjennom 3-4 år. Året som guvernør medfører nemlig et aktivt engasjement og arbeid både før og etter guvernør-året.

- Vi fikk høre om prosessen før guvernøren bli valgt og godtatt
- Krav som stilles, bl.a. kunnskap om rotary, og innehatt presidentvervet i klubben.
- Kunnskap om NORFO (støttefunksjon for klubbene) og om RI
- Guvernøren blir formelt godtatt på ”Convention” året før
- Guvernøren er en forlenget arm direkte under verdenspresidenten
- Møter med valgte guvernører i Norge og

guvernører i sone 15 og 16 (Stockholm)

- Den viktigste opplæringen foregår i San Diego i jan mnd.
- Etter dette hjem for å produsere bl.a. håndbok, PETS- opplæring og styreseminarer.
- Distriktskonferansen er kanskje det største oppdraget, arrangert på Øyer, og hvor guvernørens klubb sto som teknisk arrangør
- Distriktsrådsmøter, ledermøter og rådsmøter, samt produsere månedsbrev
- Besøke alle klubbene i distriktet (52), fortrinnsvis før jul

Wictor knyttet mange kommentarer og erfaringer til sine refleksjoner, innbefattet forskjellene i distriktets klubber, utfordringer og medlemsvekst(eller beholde medlemmene) utvekslingsstudenter, klubbens møter og gjennomføring av disse.

Takk til Wictor for hans innsats som guvernør og for hans refleksjoner fra denne tiden.

Ref: BjH

Møte den 11. des

Dette møtet var avsatt til årsmøte og Rakefisklag.

Møtet ble også i år avviklet i kantina på Giax, i hyggelige omgivelser. President Gunnar åpnet møtet, ønsket alle velkommen, og gjennomførte årsmøtet, med valg av president for rotaryåret 2020- 2021. I forkant var 3 kandidater nominert for avgjørende valg denne kvelden.

Med klart flertall ble Nils Todal valgt.

Etter hvert overtok formann i Klubbkomiteen, Per Kristin Moen, regien, og loset oss vel gjennom kvelden med god hjelp av resten av komiteen. Vi spiste lokal råkåfisk, levert av Jon og Turid Ødegård, med vanlig tilbehør.

Hyggelig var det at tidligere medlem i klubben, Stian Raabe, nå bosatt i Åsgårdstrand hadde tatt turen til Ringebu for å dele kvelden med oss.

Skrøner, historier og vitser krydret kvelden, med innslag av div sanger.

En hyggelig kveld ble avsluttet etter kafe og loddsalg, hvor alle deltagere på festet hadde bidratt med gave for utlodning.

Noen bilder er inntatt nedenfor, desverre er ikke alle deltagerne kommet med på bildene.

Ref: BjH

Møte den 04. des

Per Morset har utarbeidet en "Utviklingsplan for Balkesentert" på Kapp og i Ø.Toten kommune.

Han var invitert til klubbens møte denne kvelden for å fortelle om Peder Balke og om Balkesentret.

Peder Balke, ble født i 1804 på Helgøya i Ringsaker, med etternavnet Andersen.

Han vokste opp som husmannsgutt i trange kår på Helgøya, men oppholdt seg i 1820-åra på garden Vester-Balke på Toten. Her ble han betrakta som en sønn, og tok navnet Balke.

Per fortalte kort om Peder Balkes liv, bøndene på Toten som betalte han utdanning, og at Balke som takk malte (dekorerte) flere rom på disse gardene.

Han malte og ble mest kjent for sine dramatiske landskapsmalerier, som han malte fritt i en svært begrenset fargeskala. Spesielt etter sin død i 1887 ble han svært anerkjent som kunstner, og anerkjent som en av de beste landskapsmalerne i Norge på 1800-tallet

Balke engasjerte seg også i sosiale og politiske spørsmål.

Finn stoff om Peder Balke på Wikipedia, hvor du kan følge linken;

https://no.wikipedia.org/wiki/Peder_Balke

Balkesenteret ble etablert på garden Billerud på i Ø. Toten kommune i 1986. Her er 12 veggmalier etter Balke, som er kjernen i sentret.

Utstillinger, konserter m.m. av profesjonelle kunstnere, bl.a. gratiskonserter hver lørdag om sommeren. Inneholder også historisk hage, arbeidslokaler for kunstnere,- og flere butikker.

Et spennende sted på Kapp, som Per anbefalte for et besøk.

Takk til Per for fint foredrag.

Les mer om Balkesenteret;

<https://www.visitnorway.no/listings/peder-balke-senteret/20036/>

Ref: BjH

Møte den 27. nov

Wenche Dale er kommuneplanlegger i Ringebu kommune, og besøkte oss denne kvelden for å fortelle

om den "nye" kommuneplanen, og om planarbeidet generelt. Hun kunne planarbeidet er ressurskrevende, og spesielt kommuneplanen krever mye tid og store avklaringer.

Kommuneplanens arealdel (2018- 2030) er nå vedtatt, k-sak 059/18. Det betyr at reguleringsarbeid i tråd med ny kommuneplanens arealdel kan starte opp. Dette er spesielt viktig mht nye områder for bolig, næring, sentrumsformål og offentlig formål. Kommuneplanen er vedtatt med noen områder uten rettsvirkning. Dette er områder som kommunen ønsker til ny fritidsbebyggelse. Eksisterende fritidseiendommer i LNF, som ikke tidligere er godkjent i kommunedelplaner, er også unntatt rettsvirkning. For disse områdene må fortsatt alle tiltak dispensasjonsbehandles. Disse delene av planen sendes til departementet for avgjørelse.

Wenche viste områdene på kart, hyttetomtene om områdene som er i "konflikt".

Hun viste områder og status for byggeklare tomteområder og næringsområder.

Noe spørsmål kom opp med påfølgende diskusjon, bl. a gjerdebestemmelser i tilknytting til fritidsbebyggelsen, samt ny E-6. E6 fra Frya og i første omgang frem til Elstad er mer usikker enn noen gang, og uten tidfesting av oppstart. For klubbens medlemmer var dette dårlig nytt, ikke bare for Ringebu, men i svært stor grad for alle som trafikkerer E6 gjennom dalen (gods- og varetransport fra Møre- Trøndelag med mer)

Du kan gjøre deg kjent med kommuneplanens arealdel ved å følge linken:

<https://www.ringebu.kommune.no/nyheter/kommuneplanens-arealdel-er-na-vedtatt.107553.aspx>

Vi takker Wenche for grei orientering.

Ref: Bjh

Møte den 20 . nov

Kveldens møte var lagt til Biblioteket, hvor Ringebu Bibliotek, Ringebu Libris og Sport1, Ringebu , sto som

arrangør ; her blir Oddvar Brå blir intervjuet av Thor Gotaas, som har skrevet bok om Oddvars liv og karriere, krydret med historier og hendelser opp gjennom årene.

Emnet og deltagerne såg ut til å fenge hos innbyggerne, da biblioteket var overfylt; sannsynligvis 200 tilhørere.

Det hele begynte med at en kort film, satt sammen av siste etappe på stafetten i Holmenkollen, hvor Oddvar brakk staven noen hundre meter før mål, og filmen ble nå kommentert live av Oddvar.

Gotaas bladde i boka, kom til enkelte historier og hendelser som han minnet Oddvar om, og Oddvar kommenterte og fortalte inngående om det som forårsaket hendelsen.

Boka er stappfull av detaljer og historier, og jeg prøver ikke å gjengi noe av dette, men må bare vise til boka.

Noen stikkord fra noen emner som ble gjennomgått denne kvelden;

** Bjørge Lillelien

** Bestemor og nærmeste familie, farens rolle og Oddvars fridrettsinteresse

- ** NM 1970 i Ringebu,
- ** Møter og forhold til Mieta og Wassberg med flere
- ** Historier fra OL i Grenoble
- ** VM 74, glassfiberrevolusjonen
- ** Vennskap og konkurranse med Ivar Formo, renn i Murmansk 1974...
- *** - og mye mer.

Som 12 åring skreiv Oddvar stil om at han skulle bli skiløper!

Oddvar klarte å formidle hendelser og opplevelsene på en lun og livaktig og humoristisk måte, og det var ikke tvil om at publikum fulgte nøye med og koste seg.

Det ble også avsatt tid til spørsmål, som det ble svært mange av, og strek måtte settes ved at

Hans Dalberg fra Sport1 og Inge Asphoug fra Ringebu Libris takket av, og overrakte gaver som takk for fin kveld.

Boksalget såg ut til å gå svært bra, med signering i boka av de to herrer.

Ref: BjH

Møte den 13. nov

Kveldens møte var avsatt til utvekslingsstudentene, og først ut var Kristine Thujord, som var klubbens utsendte 2017- 2018.

Hun hadde valgt Frankrike som utvekslingsland, og skulle nå gi oss en tilbakemelding fra sitt år der. Hennes «hjemby» i Frankrike var CLUSES, som ligger i Haute Savoie, bare 1/2 times tur fra Chamonix. Dette er «Alpeland», og av de vakreste steder i Frankrike.

Kristine kunne ikke fransk når hun reiste, og da engelsk ikke er favorittspråket i området, var de første månedene slitsomme og vanskelige. Men etter hvert gikk det bedre og bedre, og i løpet av høsten gikk det ganske bra. Hun gikk på en stor skole, med 1400 elever. Skoledagene var fra 0800 – 1800, riktignok med en del fri i løpet av dagen.

Hun hadde tre vertsfamilier under oppholdet, med forskjellige kostvaner, religion og livsførsel. Den tredje familien var forøvrig spansk.

Alle familiene hadde barn / ungdom i huset, noe som gjorde

språkproblemene litt mindre, og også hjalp godt når hun skulle begynne å ta i bruk fransken.

Vi fikk høre om en skole, svært forskjellig fra Norge, strengere disiplin, mye mer fokus på fag, også fra elevene, som hadde sterkt fokus mot neste eksamen. Databruk i skolen var ikke aktuelt, alt ble skrevet med hånd.

Skolemiljøet var veldig internasjonalt.

Kristine opplevde mye i sitt utvekslingsår, bussturer gjennom Europa, besøkte mange steder, flere samlinger med utvekslingsstudentene (svært mange i Rotarydistriktet 1718), og tur til Spania med Vertsfamilie 3.

Hun var svært takknemlig for at vår klubb hadde gitt henne denne sjansen, og at hun både hadde hatt stort utbytte og hadde «vokst» og utviklet seg dette året, var hun sikker på.

Hun viste samtidig med foredraget bilder fra området og der hun hadde vært. Klubb- medlemmene hadde mange spørsmål etter hvert som hun måtte besvare.

Tak for fin gjennomgang, Kristine.

Da var turen kommet til vår studentvenn for 2018-2019. Jack Caldwell Sorlie, som kommer fra Oregon, USA, byen heter Bend, og har ca. 10.000 innbyggere. Dette er langt inn i landet og ligger i et høytliggende ørkenområde, med snø og årstider.

Som Solie- navnet viser, har han aner fra Norge, nærmere bestemt Stavangerområdet.

Jack viste bilder fra sitt område, en region mellom ørkenen og fjellene. Han presenterte sin familie, sine søsken (tvillinger 22 år) og sin bestefar Oscar (med norsk avstamning).

Jack liker både ski, svømming og sykling, samt pop. Han spiller visstnok saksofon.

Vi fikk høre litt om hans skole, som er en stor skole

etter våre forhold; ca. 1500 elever.

Vi får høre mere av Jack senere i hans utvekslingsår, så takk til han så langt.

Til slutt sa Kristin Johnsen, mammaen til vår utsendte student dette året, som heter Bård Kleven, og har reist motsatt vei til Oregon, Usa. Hun ga oss nyheter og hilsener fra Bård, som har det bra og hørtes ut til å trives godt «som amerikaner».

Ref: BjH

Møte den 06 . nov

Programmet for kvelden var "Presidentens time".

Det ble foretatt nominasjon av president for rotaryåret 2020/ 21. Nils Todal, Arne Martinsen og Gutorm Aarnes går videre til valg som vil bli avholdt på årsmøtet.

Referat med påfølgende diskusjon etter datakurs på Lillehammer. Emnet som skapte engasjement og diskusjon, ble om klubben skulle opprette Facebook- side, positive og negative argumente for dette, uten at noen endelig beslutning ble fattet.

Da det er såvidt mange som ikke har hatt noen befatning med Facebook fra tidliger, skulle programkomiteen få en utenom klubben til å gi oss et bedre innblikk i dette. Flere ga uttrykk for at de så den positive effekten en slik side kunne ha, dessuten er det en oppfordring fra distriktet at så bør skje.

Ref: BjH

Møte den 30. okt

Dette møtet var avsatt til årets guvernørbesøk, men dette ble utsatt, og Per Kristiansen og Nils Todal steppet in for å fortelle historien om hendelsene etter flystyrten på Øverlihøda under krigen.

Ringebu Rotaryklubb har satt opp informasjonstavle inne ved flyvraket, og teksten på skiltet er;

Junker 52, nr. 1038 forsvant fredag 30. Oktober 1940. - Tok av fra Fornebu, Oslo, skulle til Værnes –Bardufoss- Banak. - Piloten omkom under nødlandinga. -4 kom fram til Flyenhytta. -3. november blei flyvraket funnet og en såret tysker var inne i flyet. -Nedising og

dårlig sikt var trulig årsaken til havariet -Kristuskorset blei funnet i ei kasse med innskifta; -INTR,- som betyr ; Jesus Nazareus konge Rex Judaorum, -Jesus fra Nasaret, Jødernes konge. -Du kan lese mer i Heimgrenda 1999 v/ Ringebu historielag; "En spennende redingsaksjon"

Mer enn 5000 fly av denne typen ble produsert før og etter krigen, prototypen var fra 1930. Max last var 3500 kg, hadde et vingespenn på 30 m, og maskinen hadde fra begynnelsen bare 1 motor, men den fikk etter hver 3 motorer. Hastigheten var ca. 260 km/t .

Flyet ble brukt både til persontransport, bomber og en enkel bestykning med maskingevær.

Tidligere klubbmedlem, Ivar Nordrum, var som 15 åring med på søking etter flyet, og han har skrevet ned hendelsene rundt funnet, redningsaksjonen, funn ved vraket med mer.

Dette manuset var grunnlaget for artikkelen i "Hemgrenda" for 1989. Per hadde fått dette skrevet i original av Ivar N, og hendelsene beskrevet her var grunnlaget for historien vi fikk høre denne kvelden.

Takk til Nils og Per for interessant program.

Ref: BjH

Møte den 23. okt

Midt-Gudbrandsdal Næringsforening Ringeby Rotary, Ringeby Historielag og Gudbrandsdalsmusea/Midtdalsarkivet, hadde denne kvelden invitert **Lars Thue** til Innovasjonssenteret i Ringeby, for å snakke om; "Konsesjonslovene og det norske vannkraftregimet"

Lars Thue er cand.philol. fra Universitet i Oslo med statsvitenskap grunnfag, sosiologi mellomfag og historie hovedfag. Han har arbeidet med lokalhistorie og næringslivshistorie med særlig vekt på infrastrukturhistorie, bl.a. energihistorie og norsk elforsyning fra slutten av 1800- tallet og frem til i dag:

Vannkraftregimet er en kompleks greie, og følgende lover er en del av "denne greia".

- ** Lov om konsesjon for rettigheter til vannfall mv. (*vannfallrettighetsloven*)
- ** Lov om regulering og kraftutbygging i vassdrag (*vassdragsreguleringsloven*)
- ** Lov om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (*energiloven*)
- ** Lov om vassdrag og grunnvann (*vannressursloven*)

Skatteloven, Verneplan for vassdrag, EUs energimarkedspakker (for eksempel vanddirektivet) er alle en del av dette regimet.

Store naturressurser genererer enorme inntekter gjennom utvinning og foredling, og bl.a. i Norge har dette lovverket, innbefattet konsesjonslovene, sikret at hele landet får ta del i den rikdommen

naturressursene gir.

I store deler av verden for øvrig, tilfaller rikdommen en snever og styrende elite, mens resten av befolkningen lever under dårlige kår og ikke for delta i utviklingen.

Thue gav oss inngående kunnskap om utfordringer opp gjennom tidene, helt tilbake fra 1900 , om betydelige utenlandske investeringer og interesser, men også norske politikere (statsminister Johan Sverdup m.fl.) som jobbet for privat eierskap. Også under krigen var det sterke krefter i gang for kraftoverføring til Tyskland.

Thue tok for seg det som sterkest var med på at det statlige og offentlige har beholdt styringa opp til i dag. Skiftende tider og skiftende oppslutning om offentlig eierskap og bred fordeling av ressursrenten må vernes, og aktivt politisk arbeid vil fortsatt bli svært viktig

Takk til Lars Thue for en god gjennomgang av et vanskelig og omfattende stoff.

Ref: BjH

Møte den 16. okt

Daglig leder for AlpinCo, Odd Stensrud, var i klubben og orienterte om AlpinCo, planer og utbygging, samt status, faktaopplysninger og strategi..

Stensrud har lang fartstid i Kvitfjell, hvor han begynte høsten -91.

AlpinCo eies av DNB, Bjørn Erik Borgen, og Anders Buchart med henholdsvis 20, 40 og 40 %.

AlpinCo eier Hafjell og Kvitfjell, som sannsynligvis er de to mest populære alpindestinasjonene i Norge. Til sammen 60 løyper og 32 heiser. I 2016/17 var det 600.000 betalte skidager i anleggene. De eier Gudbrandsgard Hotel og Hafjell/ Kvitfjell Booking, med til sammen 2500 utleiesenger.

Omsetning i 2016/17 ca. 230 mill. , Ca 300 ansatte i vintersesongen, og ca. 50 heltidsansatte.

AlpinCo eier også store utbyggingsarealer.

Det har vært en stabil økning siden AlpinCo ble etablert.

Gledelig at trenden er flere private enheter som kan leies ut av Bookingselskapet, som nå er ca. 1000 senger. Dette betyr flere heiskort og større trafikk.

Litt også om betydningen av langrennsløypene i området, og som selskapet betjener. Denne er betydelig , da Kvitfjell ikke bare besøkes av alpinister, men i stor grad av familier, som også benytter langrennsløypene i stor grad.

Vi fikk også oppdatering og interessante faktaopplysninger om Kvittfjells 3. fjellside, Varden.

Her er det ny 6 seters stolheis, nye familievennlige traseer, Gondol som forbinder Vestsiden og Varden. Tomteområdene og hyttesalget har gått svært bra, og det står store utbygginger på ”trappene”.

Det er investert 80 mill i alpin infrastruktur, ca 45 mill i VVA- anlegg.

Det som står for tur er videre utvikling av skiområdet, Barneområde, Sentrumsutvikling og nye tomteområder. Varden gir også et nytt utgangspunkt for langrensløyper på nytt toppunkt.

Vi takker Odd Stenrud for en god og informativ orientering. Spennende blir det både om VM- søknad og om nasjonalanleggets vider skjebne.

Ref: BjH

Møte den 09. okt

Foredragsholderen, Pål Egil Rønn, ble forhindra fra å komme på møtet. Til stede var 17 medlemmer og en gjest, Vermund Aarflot.

Torveig minnet oss om møtet 23.10. Da kommer historikeren Lars Thue til innovasjonssenteret for bl.a. å snakke om konsesjonslovene.

President Gunnar fortalte om vegarbeidet og utbedringa som skal foretas i Brekkebakken. Blant anna vil vegen være stengt i noen uker.

Gjesten, Vermund Aarflot, ble intervjuet om et langt liv i oljebransjen. Han er bror til Kirsti Torgersen, og det var Torbjørn (svoger) som intervjuet han.

Vermund Aarflot har jobba 21 år i Canada, noen år i England og 17 år i Russland under nedgangstida, samt en periode i Jemen.

Han hadde således mye å fortelle om arbeidet og forholdene i de forskjellige landene.

Ref: Halvor

Møte den 02. okt

Kveldens program var følgende:

Tur til Sygard Grytting hvor vi får orientering om det nye solcelleanlegget.

Det var Stig Grytting som tok i mot oss, og gav oss orienteringen;

Fjøset på kulturminnegården Sygard Grytting hadde stortruttet skifertak fra det ble bygget i 1872 og frem til skiferen ble erstattet med bølgeblikk i 1981.

Som gjestegård med bygninger helt tilbake til 1300-tallet, er utseendet på hus og tak viktig, og bølgeblikket passet dårlig inn. Ny skifer var lite aktuelt p.g.a. tyngden, men etter å ha ”oppdaget” solcelle- taksteinene, ble det besluttet å skifte taket.

Undertaket ble restaurert og rettet opp, og solcellene kom på plass, et arbeid som var raskt utført. Nå har taket fått tilbake mye av sitt opprinnelige utseende, og den nye «skiferen» produserer nesten all strømmen gårdsanlegget bruker.

Framsiden av bygget har svært gunstig retning og helling for solcellene, og det er derfor bare denne siden som er benyttet.

Svært gammel gård med gamle hus utløste også noe tilskudd til anlegget fra fylket.

Batterier har fortsatt noe høg pris, og er ikke benyttet så langt. Produsert strøm går direkte til forbruk via omformer og vekselretter.

Stig fortalte at hvis forbruket hadde vært ”flatt” gjennom dagene og året, ville produsert strøm dekket behovet. Uten batterier må nettstrøm dekke manglende behov.

Prisen på selve solcellepanelene var tett oppunder 400.000 kroner pluss moms. I tillegg kom utgifter til å lage nytt undertak, og få lagt en større strømkabel til den gamle fjøsbygningen.

Etter denne orienteringen gikk vi inn for å drikke kaffe og spise deilig hjemmembakt kringle, hvor fru Hilde tok imot.

Sygdard Grytting er et ærverdig gårdshotell med 700 års historie, og Stig fortalte mer om garden etter kaffen. Fra 1534 er Stig S. Grytting 16. generasjons eier i familien, mens Sygdard Grytting trolig har tilhørt samme slekta siden 1300-tallet.

Les mer om Middelaldergården ved å følge denne linken:

<http://www.grytting.com/>

Takk til Stig og Hilde Grytting for en interessant og hyggelig kveld.

Ref: BjH